

Tagállami jog - Litvánia

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [lt](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítónk.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [bg](#) [es](#) [en](#) [fr](#) [hr](#) [pl](#)

Ez az oldal Litvánia jogrendszeréről nyújt tájékoztatást, valamint áttekintést ad a litván jogról.

Jogforrások

A jogforrások a jogi rendelkezések kifejezésének és megállapításának hivatalos eszközei.

A **jogi aktus** az illetékes állami intézmény által elfogadott hivatalos írásos dokumentum, amely jogi rendelkezéseket és azok magyarázatát tartalmazza, vagy amelyben megjelölik azt a jogalapot, ami alapján a jogi rendelkezések adott egyedi esetekben alkalmazhatók. Az abban megállapított jogi információ jellegétől függően a jogi aktusok a következők lehetnek:

- Jogalkotási aktusok** – az állami intézmények határozatai írásos formában, amelyek megállapítják, módosítják, vagy hatályon kívül helyezik a címzettek nem meghatározott csoportjára alkalmazható, és az állam által elfogadott általános jellegű szabályokat. A jogalkotási aktusok két kategóriába sorolhatók:
  - Törvények**, a legfelsőbb szintű jogi aktusok, amelyeket a Litván Köztársaság Országgyűlése (*Seimas*) vagy népszavazás útján fogadnak el, és amelyek az emberi kapcsolatok általános területeinek szabályozására szánt általános jogi rendelkezéseket állapítanak meg, továbbá jogi kényszerítő erővel bírnak. A törvények elsődleges jogforrások.
  - Alacsonyabb szintű jogi eszközök**, vagyis olyan, egy törvény alapján elfogadott jogalkotási aktusok, amelynek célja, hogy konkrét formába öntse azt és biztosítsa végrehajtását. Az alacsonyabb szintű jogi eszközök nem lehetnek ellentétesek a törvényekkel. Az alacsonyabb szintű jogi eszközök a következők:
    - országgyűlési határozatok;
    - kormányhatározatok;
    - minisztériumok utasításai és rendeletei;
    - helyi hatóságok és közigazgatási szervek állásfoglalásai és határozatai;
    - egyéb jogi eszközök.
- Értelmező jogi aktusok**, amelyeket az alkalmazandó jogi rendelkezések meghatározásának és tartalmának egyértelművé tétele érdekében fogadnak el. Ezeket a jogi aktusokat a jogértelmezésre hatáskörrel rendelkező intézmény fogadja el.
- Egyedi végrehajtási jogi aktusok**, amelyek által a jogi aktusokban megállapított követelményeket végrehajtják. A jogalkotási aktusokhoz hasonlóan az egyedi végrehajtási jogi aktusok joghatást váltanak ki, ám nem számítanak jogforrásnak, mivel nem hoznak létre egyetemesen alkalmazandó általános szabályokat, hanem előíró tartalmuk okán meghatározott körülmények között meghatározott személyeknek címezik őket, és gyakran egyszeri alkalomra szólnak abban az értelemben, hogy a szóban forgó társadalmi kapcsolat megszűnése (toborzás, felmondás, nyugdíjba vonulás stb.) után nem alkalmazhatók.

Egyéb jogforrások

A jogalkotási aktusokon kívül az alábbiak szintén elsődleges jogforrásnak minősülnek:

- **Általános jogelvek (jóhiszeműség, méltányosság, személyes felelősség, ésszerűség elve)**, amelyeket mind a törvényi rendelkezések értelmezése, mind a joghézagok kitöltése érdekében a litván jogrendszer szerves részének tekintenek. Ezen túlmenően a Litván Köztársaság Alkotmánya 135. cikkének (1) bekezdése szerint a nemzetközi jog általánosan elismert elvei szintén a litván jogrendszer szerves részét képezik, ezért a litván bíróságok kötelesek azokat alkalmazni és figyelembe venni.
- **Jogi szokások**, vagyis az állam által elfogadott, a társadalom által ismétlődő és hosszú távú hatással felruházott magatartási szabályok. A Litván Köztársaság polgári törvénykönyve által megállapított szokások közvetlen jogforrásoknak tekinthetők. Ezek akkor alkalmazandók, ha egy törvény vagy szerződés az alkalmazásukat közvetlenül előírja, vagy ha a jogi szabályozásban joghézag merül fel. Az általános jogelveknek vagy imperatív jogi rendelkezéseknek ellentmondó szokások nem alkalmazhatók.

A másodlagos jogforrások a következők:

- **Ítélezési gyakorlat**, vagyis az egyes ügyekben hozott bírósági ítélet, amely hasonló esetek elbírálásakor útmutatásul szolgál az ugyanolyan vagy alacsonyabb szintű bíróságok számára. A litván jogrendszerben az ítélezési gyakorlat inkább tanácsadó jellegű.
- **Jogelmélet**.

Jogszabályi hierarchia

A jogi aktusok hierarchiája a következő:

1. Alkotmány;
2. alkotmányos törvények;
3. ratifikált nemzetközi szerződések;
4. törvények;
5. törvényeket végrehajtó egyéb jogszabályok (az elnök, a kormány, az Alkotmánybíróság stb. jogi aktusai).

Intézményi felépítés:

A **litván parlament** (*Seimas*) az egyetlen intézmény, amely törvényeket fogadhat el. A többi állami intézmény által elfogadott jogi aktusok nem lehetnek ellentétesek a Litván Köztársaság Alkotmányával és más törvényekkel.

Egyéb jogalkotási aktusokat elfogadhat:

- a litván parlament (határozatok);
- az elnök (rendeletek);
- a kormány (határozatok);
- a minisztériumok és más kormányzati szervek (rendeletek);
- helyi hatóságok (határozatok, rendeletek).

Jogi adatbázisok

 [litván jogi aktusok adatbázisát](#) (*Lietuvos teisės aktų duomenų bazė*) a **Litván Köztársaság Parlamentje** üzemelteti és vezeti.

Az adatbázis az alábbiakat tartalmazza:

- elfogadott jogi aktusok;
- jogiaktus-tervezetek;
- határozatok;
- következtetések;
- a jogalkotási aktusok egyéb típusai.

Az adatbázisban szereplő dokumentumok nem hivatalos szövegek, és ezért kötőerővel sem rendelkeznek.

Az adatbázisban angol és litván nyelven egyaránt lehet keresni. A jogalkotási dokumentumok egyes típusait a „Type” (Típus) megnevezésű legördülő menüre kattintva lehet megtekinteni.

Jogszabályok és jogi dokumentumok a [Litvánia jogi aktusainak nyilvántartása](#) (*Lietuvos teisės aktų registras*) elnevezésű adatbázisban is megtalálhatóak. Ezt az internetes oldalt az **állami vállalkozási tájékoztatói központ** (*valstybės įmonė Registrų centras*) tartja fenn, és az **Igazságügyi Minisztérium** felügyeli. A tájékoztatói központot 2013. augusztus 31-étől a Litván Köztársaság Országgyűlésének Kancellári Hivatala tartja fenn.

Ingyenes az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, a Litvánia jogi aktusait tartalmazó nyilvántartás és adatbázis egyaránt **ingyenesen** hozzáférhető.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 18/02/2019